

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 1096)
udenrigsministerråd
(Offentligt)

UPN, FT del - bilag FT 152 (Løbenr. 17268)
FOU, Alm. del - bilag 245 (Løbenr. 17269)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	24. april 2001

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Udenrigsministeriets og Forsvarsministeriets redegørelse vedrørende valg af formand for EU's militærkomité.

Redegørelse

vedrørende

Valg af formand for EU's militærkomité

3 bilag

24. april 2001

Som redegjort for i Det Udenrigspolitiske Nævn den 19. april 2001 afholdtes der den 26. marts 2001 i Bruxelles møde i EU's midlertidige militærkomité på forsvarschefs niveau. Et af dagsordenspunkterne var indstilling af den første permanente formand for EU's militærkomité. Der var tre kandidater til stillingen. Den italienske general af flyvevåbnet Mario Arpino, der var italiensk forsvarschef indtil 2. april 2001. Den portugisiske general af hæren Gabriel Esperito Santo, der var portugisisk forsvarschef indtil 8. oktober 2000. Og endelig den nuværende finske forsvarschef general Gustav Hägglund. Nationernes indstilling af de nævnte kandidater til stillingen som formand for EU's militærkomité meddeltes EU-landene af det svenske formandskab den 2. marts 2001.

Forsvarschefernes indstilling af formand til EU's militærkomité skete efter hemmelig afstemning i henhold til forud fastlagte procedurer svarende til dem, som NATO's militærkomité anvender ved valg til besættelse af seniorposter i den Internationale Militære Stab, herunder formand for militærkomitéen. Proceduren indebærer, at der alt efter antallet af kandidater kan stemmes over maksimalt tre runder, hvor der efter hver gælder kandidater fra. Optællingen indstilles, så snart en kandidat har opnået simpelt flertal, dvs. i EU 8 stemmer, idet den vindende kandidat herefter bakkes op af samtlige forsvarschef.

I det konkrete tilfælde foregik afstemningen over to runder. Den portugisiske kandidat blev fravalgt efter første runde. I anden runde stod valget således mellem den finske og den italienske kandidat. Den finske kandidat, general Hägglund, blev valgt med 8 ud af 15 stemmer. Den efterfølgende indstilling blev afgivet i enighed af forsvarsscheferne. Indstillingen blev herefter godkendt af Rådet (udenrigsministre) den 9. april 2001, der foretog den formelle udnævnelse. Med udpegnings af permanent formand den 9. april 2001 overgik EU's militærkomité fra at være midlertidig til at være permanent.

Det er ikke første gang, at der har været stemt om militære stillingsbesættelser i EU. Det er sket tre gange tidligere: Den 10. november 2000 var der valg til posten som Generaldirektør for EU's militærstab. Syv lande havde kandidater til posten. Forsvarsscheferne indstillede den tyske generaløjntant Rainer Schuwirth, der efterfølgende blev godkendt af udenrigsministrene. Den 6. december 2000 valgte de permanente militære repræsentanter den britiske general-major Graham Messervy-Whiting til stillingen som stedfortrædende generaldirektør for EU's militærstab. Der var to kandidater til denne stilling. Den 8. december 2000 valgte de permanente militære repræsentanter de fem personer på brigadegenerals niveau, der skal være afdelingschefer for de fem afdelinger i militærstaben. Der var 38 kandidater til disse stillinger. De fem stillinger tilfaldt Frankrig, Italien, Holland, Spanien og Irland.

* * * * *

Når det drejer sig om deltagelse i EU's militærkomité har man fra dansk side fulgt den praksis i fortolkningen af forsvarsforbeholdet, som der har været opbakning til i Folketinget. Der erindres om Folketingets vedtagelse af 8. december 1999, hvori regeringen opfordres til "nøje at følge udviklingen og deltage aktivt i alle drøftelser og sikre danske interesser i det videre arbejde i EU om krisestyring og den europæiske forsvarsunion under fuld respekt for det danske forbehold". Det indebærer, at Danmark sidder med i alle relevante organer under fuld respekt for forbeholdet. Det har endvidere i arbejdet med udviklingen af EU's sikkerheds- og forsvarspolitik i overensstemmelse med Folketings-dagsordenen af 11. maj 1999 været en dansk prioritet "at arbejde for effektive gensidige konsultationer, samarbejde og gennemsigtighed mellem NATO og EU". Endelig bemærkes, at Danmark i forlængelse af uttalelse i Rådet (udenrigsministre) af 14. februar 2000 og 22. januar 2001 deltager i EU's militærkomité. I forbindelse med nedsættelsen af militærkomitéen erindrede Danmark om det danske forsvarsforbehold. Spørgsmålet om dansk deltagelse blev behandlet i Folketingets Europaudvalg den 11. februar 2000 og den 19. januar 2001 samt i Det Udenrigspolitiske Nævn den 17. januar 2001.

Som ved tidligere afstemninger blev det lagt til grund, at en deltagelse i en afstemning vedrørende indstilling i en udnævnelssag som den konkrete om valg af formanden for EU's militærkomité ikke kunne siges at være en beslutning, der har indvirkning på forsvarsområdet, hvorfor Danmark kunne deltage i valget af formand for EU's militærkomité.

* * * * *

For så vidt angår den konkrete sag henvendte forsvarsschefen sig i brev af 21. februar 2001 til Udenrigsministeriets direktør og Forsvarsministeriets departementschef. Forsvarsschefen foreslog i brevet, at man fra dansk side støttede den finske kandidat, general Hägglund, som formand for EU's militærkomité. Brevet blev besvaret den 20. marts 2001 ved to breve til forsvarsschefen fra henholdsvis Udenrigsministeriets direktør og Forsvarsministeriets departementschef. Direktørens og departementschefens breve til forsvarsschefen blev koordineret mellem de to ministerier forud for afsendelse og havde ikke karakter af en formel instruks. Der var enighed om, at det - under hensyn til den vægt, man fra dansk side tillægger sikringen af et tæt samarbejde mellem NATO og EU - umiddelbart ville være en fordel, hvis formanden for EU's militærkomité i den nuværende opbygningsfase kom fra et NATO-land. Hans profil og linje i de videre drøftelser måtte desuden afspejle Danmarks særlige stilling i relation til udviklingen af den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik. Disse synspunkter blev allerede ca. en uge efter modtagelsen af forsvarsschefens brev af 21. februar 2001 telefonisk meddelt forsvarsschefen af Forsvarsministeriets departementschef. Forsvarsschefen har gjort opmærksom på, at han under denne samtale argumenterede for den holdning, som han havde tilkendegivet i sit brev af 21. februar 2001.

Efter afsendelsen af de to breve fra direktøren og departementschefen var der ikke yderligere kontakter i spørgsmålet mellem de to ministerier og forsvarsschefen forud for afstemningen.

./.. De tre breve er vedlagt denne redegørelse.

Det bemærkes i øvrigt, at regeringen ikke har indgået nogen aftaler med andre EU-lande om stemmeafgivningen.

* * * * *

Forsvarschefen har oplyst, at han på baggrund af sit kendskab til de to kandidater vurderede, at den finske kandidat i højere grad end den italienske kandidat ville arbejde for et tæt forhold mellem EU og NATO, og at valget af den finske kandidat dermed ville tjene danske interesser i EU og NATO bedst.

Der har i den konkrete sag ikke været grund til at betvivle forsvarschefens militærfaglige vurdering af den finske kandidat til posten som formand for EU's militærkomité. Forsvarsministeren har imidlertid over for forsvarschefen givet udtryk for, at forsvarschefen i den aktuelle situation har vurderet de modtagne retningslinjer forkert, idet Forsvarsministeriet og Udenrigsministeriet som nævnt havde tilkendegivet, at det umiddelbart ville være en l, hvis formanden for EU's militærkomité i den nuværende opbygningsfase kom fra et NATO-land, samt at den danske profil og linje i de videre drøftelser desuden måtte afspejle Danmarks særlige stilling i relation til udviklingen af den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik.

Forsvarsministeren understreger, at han fortsat har fuld tillid til forsvarschefen.

* * * * *

Regeringen har på baggrund af forløbet af den konkrete sag besluttet, at man fra dansk side ikke herefter vil stemme i forbindelse med afstemninger i EU's militærkomité. Det erindres, at EU's militærkomité normalt arbejder efter konsensus-princippet. Militærkomitéen har ikke nogen formel beslutningskompetence. Militærkomitéen rådgiver og fremsætter anbefalinger til PSC (den Udenrigs- og Sikkerhedspoli eacute;) om militære spørgsmål. Der er kun forudset afstemninger i forbindelse med udnævnelsessager.

Regeringen vil som bebudet på Rådsmødet (udenrigsministre) den 9. april 2001 fremlægge en redegørelse, som nærmere præciserer indholdet af det danske forbehold på forsvarsområdet forud for det danske EU-formandskab i andet halvår af år 2002.